

Lur

Gjallarhorn

Luren er ikke at betragte som et egentlig musikinstrument, men derimod som et signalhorn, det har ingen huller og afgiver således kun naturtonerne det kan være brugt i kultiske og ceremonielle sammenhænge eller under jagt. Ordet lur betyder formentlig udhulet rør af træ (Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder, opslag: Lur).

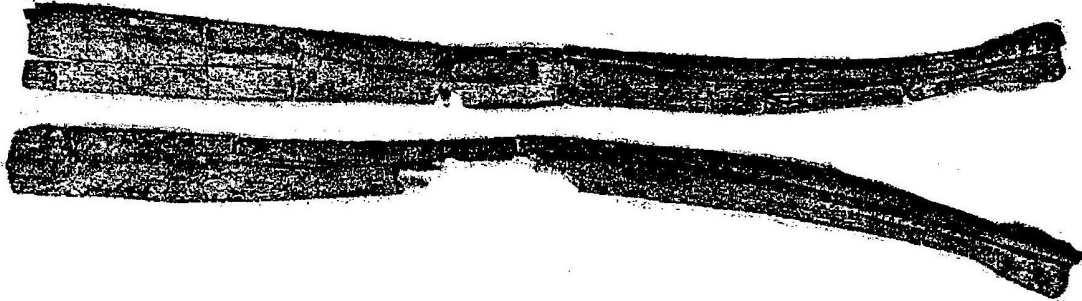
Herning og Høling luerne der blev fundet så sent som i årene 1994 – 96 er de første og eneste Danske trælur der findes.. Luren fra Herning er lige og 79,5 cm. lang. Hvorimod Høling luren har en svag krumning som guldhornene fra Gallehus og har en længde på 78 cm. De er for begges vedkommende oplyst til at være bygget af hassel.

Luerne har jeg bygget efter optegnelser fra Herning museum.

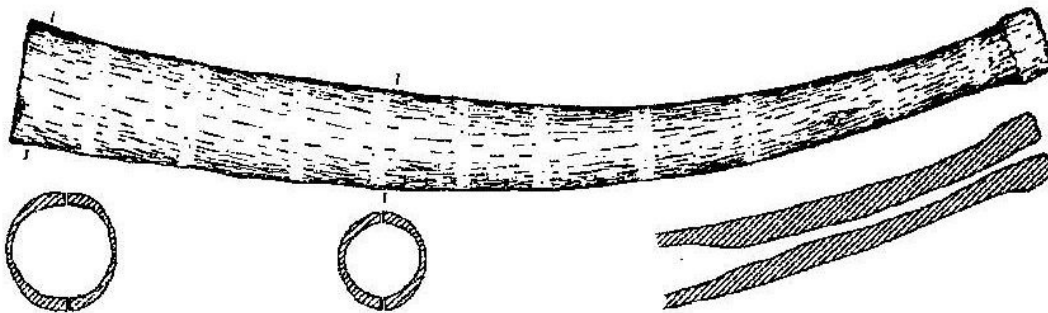
De består af et langt cylindrisk eller svagt konisk rør, der ender i en tragt formet udvidelse og med trompet formet mundstykke. De er bygget ud af et stykke træ. Stammen er kløvet på langs i to halvdele. Hvert stykke er dernæst udhulet svarende til luren form, De to halvdele samles og fastholdes med beviklinger.

Et lige og retvokset stykke hassel i den dimension der skal bruges skulle ikke være så svært at skaffe, det er straks vanskeligere at finde et stykke hassel der har den krumme form. Andre træsorter kan også bruges. Jeg har brugt et stykke af en popel gren som havde den rette tykkelse og krumning.

Den krumme Lur fra Holing

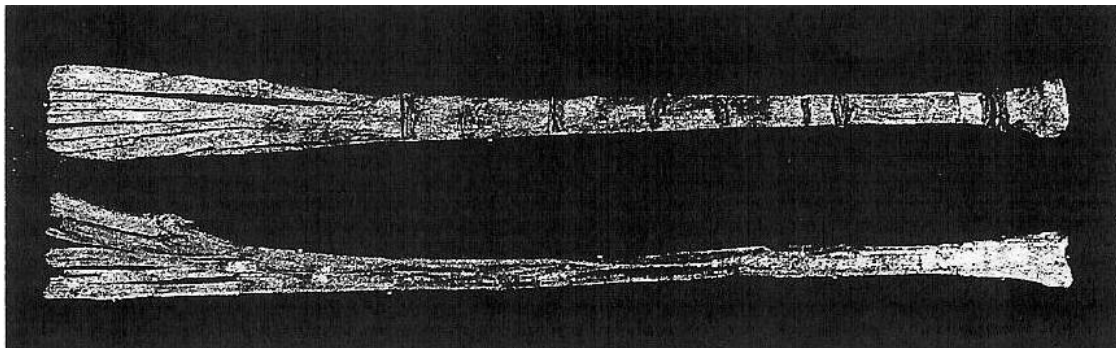

Øverst den næsten helt bevarede lur og nederst en rekonstruktionstegning fra Herning museum. Lurens vægtykkelse variere fra 10 – 20 mm. tykkelse ved mundstykket og ca. 25 cm. ind, hvor hullet er tilsvarende snævert omkring 15 – 16 mm. og til lydtraktens ca. 2 – 3 mm. hvor den yderste indvendige diameter er ca. 7 cm. Aftegninger på luren viser at den har været holdt sammen af bånd formentlig af et organisk materiale, som dog nu er forsvundet.

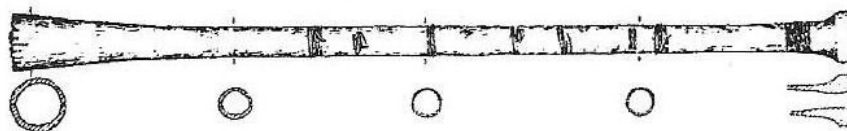

Det færdige resultat af Holing Luren.

Den lige Lur fra Herning

*Herning-luren. -
Fot: Kjeld Hansen.
Tegn: J.J. Kær-
gaard.*

Øverst den 79,5 cm. lange lur der blev fundet i 40 dele og ved konserveringen sammensat til to halvdele. Nederst rekonstruktionstegning fra Herning museum.

Fremgangsmåde:

En hasselgren med en tykkelse på 6-8 cm. afbarkes og derefter formes med en båndkniv (billede 1) Stammen kløves på langs i to halvdele, hvert stykke udhules med huljern (billede 2) De to flader påføres et rigeligt lag bivoks før de samles, sørg for at de to halvdele slutter tæt til overalt. Til sidst ombindes luren med lindebast og oliers, det færdige resultat. (billede 3)

billede 1.
den afbarkede hassel
stamme.

billede 2.
den flækkede og
udhulede lur

billede 3.
de færdige lur

